

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 30g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a
unei sintagme din alin. (2) al articolului 21 din
Legea nr. 190 din 8 mai 2003 cu privire la veterani

CHIȘINĂU

31 martie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Victor POPA, *președinte de ședință*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 16 martie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 31 martie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*de pensii*” din alin. (2) al articolului 21 din Legea nr. 190 din 8 mai 2003 cu privire la veterani, ridicată de Valeriu Cerba în dosarul nr. 3ra-193/17, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 16 martie 2017 de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție (Valeriu Doagă, Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru, Nicolaie Craiu, Ala Cobăneanu), în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 17 mai 2016 Valeriu Cerba a depus la judecătoria Centru, mun. Chișinău, o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând obligarea acesteia de a-i stabili alocația lunară nominală de stat de care pot beneficia persoanele cărora le-au fost conferite, în semn de apreciere a meritelor deosebite față de stat, Ordinul „Ștefan cel Mare”.

4. Prin hotărârea din 16 iunie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, acțiunea a fost admisă integral, iar Casa Națională de Asigurări Sociale a fost obligată să-i stabilească lui Valeriu Cerba alocația nominală în sumă de 500 lei.

5. Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 3 noiembrie 2016, a admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, a casat hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, și a emis o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea lui Valeriu Cerba ca fiind nefondată. În decizia sa, Curtea de

Apel Chișinău a menționat că instanța de fond a interpretat și a aplicat eronat prevederile alin. (2) al art. 21 din Legea cu privire la veterani, statuând că „la moment V.C. nu mai este beneficiar de pensii”.

6. La 2 ianuarie 2017, Valeriu Cerba a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 3 noiembrie 2016, prin care a solicitat casarea deciziei recurate cu menținerea hotărârii primei instanțe.

7. Concomitent cu cererea de recurs, Valeriu Cerba a depus la Curtea Supremă de Justiție și o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*de pensii*” din alin. (2) al articolului 21 din Legea nr. 190 din 8 mai 2003 cu privire la veterani.

8. Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 10 martie 2017 s-a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. ”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

[...]”

10. Prevederile relevante ale Legii cu privire la veterani nr. 190-XV din 8 mai 2003 (M.O., 2003, nr. 84-86, art. 392) sunt următoarele:

Articolul 21

Alocații de stat pentru merite deosebite față de stat

„(1) Se instituie alocații lunare de stat pentru merite deosebite față de stat după cum urmează:

a) alocație lunară nominală de stat pentru persoanele cu merite deosebite față de stat (în continuare – alocație nominală);

b) alocație lunară pentru merite deosebite față de stat pentru soția/soțul sau mama/tatăl persoanelor decorate post-mortem cu “Ordinul Republicii” sau cu ordinul “Ștefan cel Mare” (în continuare – alocație pentru merite deosebite).

(2) Au dreptul la alocație nominală beneficiarii **de pensii**, stabilite conform Legii nr.909-XII din 30 ianuarie 1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, Legii nr.39-XIII din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament, Legii serviciului public nr.443-XIII din 4 mai 1995, Legii nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, Legii nr.156-XIV din 14 octombrie

1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, Legii nr.760-XIV din 24 decembrie 1999 privind garanțiile sociale ale membrilor de Guvern în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său, Legii nr.768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local, Legii serviciului în organele vamale nr.1150-XIV din 20 iulie 2000 și Legii nr.118-XV din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură și beneficiarii de alocații sociale de stat, stabilite conform Legii nr.499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, încadrați în următoarele categorii:

a) persoanele decorate cu distincții de stat în temeiul Legii nr.1123-XII din 30 iulie 1992 cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova;

b) persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S. echivalate cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S.

[...]"

11. Prevederile relevante ale Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (republicată în M.O., 2010, nr.247-251, art.752) sunt următoarele:

Articolul 60

Plata pensiei la plecare în străinătate

„[...]

(2) Pensiile stabilite persoanelor indicate la alin.(1) înainte de a pleca în străinătate pentru domiciliere permanentă li se plătesc anticipat pe 6 luni, începând cu luna următoare celei în care **beneficiarul a fost scos din evidență în localitatea de domiciliu, cu sistarea pensiei pe toată perioada aflării pensionarului peste hotare.**”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține că sintagma „*beneficiar de pensii*” din alin. (2) al art. 21 al Legii cu privire la veterani poate fi interpretată diferit, fapt care nu asigură condițiile de calitate a legii, încălcându-se în acest fel art. 23 alin. (2) din Constituție.

13. Potrivit autorului excepției, odată ce persoana a ieșit la pensie, acestuia nu-i poate fi imputat că nu este beneficiar al pensiei doar din simplul motiv că a refuzat să primească pensia și respectiv nu poate fi lipsit de alocația de care beneficiază persoanele decorate cu distincții de stat. Acest fapt rezultă și din prevederile art. (1) alin. (1) și art. 60 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

14. De asemenea, autorul invocă faptul că dreptul la alocație nominală este un drept patrimonial, în sensul art. 46 din Constituție, și are o valoare economică. Prin urmare, nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea excepției de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Legii nr. 190 din 8 mai 2003 cu privire la veterani, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de Valeriu Cerba în dosarul nr. 3ra-193/17, pendinte la Curtea Supremă de Justiție, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

18. Curtea observă că autorul excepției solicită controlul constituționalității sintagmei „*de pensii*” din alin. (2) al art. 21 din Legea cu privire la veterani, invocând încălcarea articolelor 23 alin. (1) și 46 alin. (1) din Constituție, care garantează dreptul persoanelor de a-și cunoaște drepturile și, respectiv, dreptul la proprietate privată și protecția acesteia.

19. Curtea reține că prerogativa cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție presupune stabilirea corelației dintre normele/actele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

20. Curtea menționează că o prevedere legală poate constitui obiect al jurisdicției constituționale doar în cazul în care normele constituționale invocate au incidență asupra normelor contestate, și nicidecum compararea prevederilor mai multor acte legislative între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale Constituției.

21. Curtea menționează că, potrivit art. 21 alin. (2) din Legea cu privire la veterani, dreptul la alocație lunară nominală de stat pentru merite deosebite față de stat îl au doar **beneficiarii de pensie** stabilită conform legislației în vigoare.

22. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, în esență, autorul elucidează prevederile art. 21 alin. (2) din Legea cu privire la veterani în raport cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sub aspectul aprecierii categoriilor de persoane care urmează a fi considerate ca „beneficiari de pensii”.

23. În aceste sens, Curtea subliniază că argumentele invocate de autorul excepției nu constituie o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci vizează o chestiune de aplicare și interpretare a prevederilor legale în ansamblu raportate la circumstanțele particulare ale litigiului, fapt care excede competenței Curții Constituționale.

24. Astfel, în temeiul celor expuse, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (1) și (3) și 64 din Codul jurisdicției

constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*de pensii*” din alin. (2) al articolului 21 din Legea nr. 190 din 8 mai 2003 cu privire la veterani, ridicată de Valeriu Cerba în dosarul nr. 3ra-193/17, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Victor POPA

*Chișinău, 31 martie 2017
DCC nr. 31
Dosarul nr. 30g/2017*